

A Gyülekezeti liturgikus könyv kíséreteihez

Kötetünk a *Gyülekezeti liturgikus könyv*ben szereplő strofikus énekek kíséreteit tartalmazza; nem kerültek bele a gregorián alapú tételek kíséretei. Az orgona hangja segítheti a zsoltárokat, himnuszokat és más liturgikus tételeket is, de a gregorián zene alapvetően egyszólamú zenekultúra, ahol összhangzás csak a dallamhangok időbeli sorrendjében, a díszítő és főhangok arányából jön létre. Így az esetleges hangszeres kíséretnek különös érzékenységgel kell alkalmazkodnia az aktuális tér akusztikájához és az éneket megszólaltatók összetételéhez.

A reformáció korában megszülető korál azonban eredendően harmóniákban élő műfaj, amely a zenetörténet minden későbbi korszakában magába építette korának harmóniai jellegzetességeit. Így amikor kíséret nélkül énekeljük gyülekezeti énekeinket – sok énekünk egyszólamú énekként is fenségesen zengő zene –, akkor is szinte hozzáfoglaljuk a harmóniai funkciók változását.

A kísérek megszerkesztésekor igyekeztünk alkalmazkodni az adott korál stílusához; néhány esetben a harmonizáció is korabeli szerző munkája. Ezt a komponista teljes nevének kiírásával jelezzük. Ugyanígy teljes név utal arra, ha a harmonizációt a szerzőnek valamely nagyobb művéből emeltük ki. Monogram azon kísérek végén áll, amelyek korábbi evangélikus korálkönyveink vagy e kötet számára íródtak. A rövidítések feloldását a függelékben találjuk.

A harmonizációk középszólamaiban megjelenő hangismételeket nem kötöttük össze gépiesen tartott hangokká. Finom belső hangsúlyozásra ad lehetőséget egy-egy hang ismételt megszólaltatása, máskor pedig az átkötéssel segíthetjük a simább éneklést. Érdemes élni ezzel a szabadsággal! A hangszerjátékos eseti döntéseit befolyásolhatja az adott versszak szövege, a hangszer milyensége és a gyülekezet mérete is.

A kísérek ritmuslejegyzése gyakran más alapléptékű, mint az énekeskönyvbeli lejegyzés. Ennek többnyire zenei oka van: a sűrűbb harmonizációt igénylő korálok kottaképe áttekinthetőbb a nagyobb ritmusléptékben. Máskor a könnyebb énekelhetőség érdekében a dallam hangneme tér el az énekeskönyvitől. Ezt a kottakép fölött minden alkalommal jelezzük.

Azoknál a dallamoknál, amelyek a *Gyülekezeti liturgikus könyv*ben és az *Énekeskönyv*ben egyaránt szerepelnek, kis nyilakkal (→) utalunk az alternatív harmonizáció lehetőségére.

A 618-629. énekverses rendek mindegyike hat-hat énekvers kíséretét tartalmazza: egységben közli tehát az istentisztelet igeliturgiájának és úrvacsorai részének tételeit.